

מסכת כתובות דף צג.

• (דף צב-צג.) אמר אביו...

לאחר שהחזיק בה		לפני שהחזיק בה, ולא נתן מעות,		ראובן שמכר שדה לשמעון...
באחריות	שלא באחריות	באחריות	שלא באחריות	ויצאו עליו עוררין...
יכול לחזור בו	אינו יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	לישנא קמא
אינו יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	יכול לחזור בו	איכא דאמרי

ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות, ויצאו עליו עוררין,

עד שלא החזיק בה, אם לא נתן מעות, יכול להחזיר בו,

משהחזיק בה, אינו יכול לחזור בו,

משום דאמר ליה, שק קטן מלא קשרים סברת וקבילת בדמי חתיחות כסף,

כלומר נתרצית לאבד מעותיך מספק,

ומאימת מחזיק בה, מכי דייש אמצרי, שידרוך על הגבולות

איכא דאמרי, אפילו מכרה לו באחריות נמי, משהחזיק בה, אינו יכול לחזור בו,

דאמר ליה, אחוי שטר טירפא מב"ד שכתבו לך שיצאה השדה מידך בדין, ותחזור עלי לטרוף, ואשלם לך,

אבל כל זמן שלא יצתה שדה מידך, לא אשלם, שהרבה עוררין שאין זוכין בדין

• משנה

מי שהיה נשוי שלש נשים, ומת,	
כתובתה של זו מנה, ושל זו מאתים, ושל זו שלש מאות **, ואין שם אלא מנה, חולקין בשוה, שהרי שלשתן שוה בשעבוד מנה, דבכולהו איכא מנה,	
היו שם שלש מאות, **** של מנה נוטלת חמשים, ושל מאתים מנה ושל שלש מאות מאות, ק"ג דינרי כסף (ששה דינרי זהב), ובגמרא פריך עלה	היו שם מאתים, *** של מנה נוטלת חמשים, של מאתים ושל שלש מאות, ע"ה כסף לכל אחת (שלשה דינרי זהב, וכל דינר זהב עשרים וחמשה דינרי כסף), ובגמרא פריך עלה
וכן ג' שהטילו לכיס מעות לקנות סחורה לשכר, פיהתו או הותירו, כך הן חולקין, שכל אחד ואחד נוטל בשכר וההפסד לפי מעותיו	
** ושלשתן נחתמו ביום אחד, דאי בתלתא יומי, הקודמת בשטר, קודמת בגיבוי	
*** אין לבעלת מנה שעבוד אלא במנה ראשון, אבל במנה שני, אין שעבוד לשטרה של מנה, ושל מאתים כחה שוה במאתים לבעלת שלש מאות, שהרי מאתים משעובדים לשטרה	
**** מנה ראשון משועבד לכולן, והשני לבעלת מאתים ולבעלת שלש מאות, והשלישי לבעלת שלש מאות בלבד	

מסכת כתובות דף צג.

• סיכום

היו שם שלש מאות	היו שם מאתים של מאתים	אין שם אלא מנה של מנה	משנה
חמשים כסף	חמשים כסף	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	בעלת מנה
מאה כסף	ע"ה כסף	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	בעלת מאתים
ק"נ כסף	ע"ה כסף	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	בעלת שלש מאות

• קושית הגמ' על הרישא של היו שם מאתים...

זה דתני היו שם מאתים,
 של מנה נוטלת חמשים,
 של מאתים ושל שלש מאות, ע"ה כסף לכל אחת

אמאי של מנה נוטלת חמשים, שלשים ושלוש ושליש הוא דאית לה,
 שהרי אין לה חלק במנה שני?

• תירוץ של שמואל

בכותבת בעלת מאתים לבעלת מנה, דין ודברים אין לי עמך במנה,
 שכשתבואי לדין, לא אריב עמך במנה המשועבד לך ולא יתמעט חלקך בשבילי,

הלכך היא ובעלת שלש מאות חולקות אותי, ולכן יש לבעלת מנה חמשים,
 והשאר ק"נ מחלקין בין הבעלת מאתים ובעלת שלש מאות, ע"ה לכל חד וחד,

ואין להקשות דא"כ תימא ליה בעלת שלש מאות לבעלת מאתים, הא סליקת נפשך ממנה,
 ואין לך לחלק אלא במנה שני,

די"ל דבעלת מאתים זוז אומרת לבעלת שלש מאות,
 רק מלריב עמה ולמעט חלקה במנה הראשון סילקתי עצמי, ולא ויתרתי על חלקי כלום,

כלומר האשה השניה אומרת, אני לא נתתי לראשונה חלקי במתנה, ומה שגבתה לא בשליחותי גבתה שתאמר לי שהראשונה נטלה חלקי,
 אלא בהסתלקותי הסכמתי רק שאת תביעתי לא אגיש על המנה הראשון, שלא אמעט בזה את חלקה של הראשונה באותו מנה,
 ומכיון שלגביך לא ויתרתי כלום על זכויותי, ממילא עכשיו אני באה לחלוק עמך בשוה במאה וחמשים זוז הנותרים,
 שהרי שיעבודי ושיעבודך עליהם שוים

מסכת כתובות דף צג.

- קושית הגמ' על הסיפא של היו שם שלש מאות...

<p>זה דתני היו שם שלש מאות, של מנה נוטלת חמשים, ושל מאתים ושל שלש מאות, ק"נ דינרי כסף לכל אחת,</p>
<p>אמאי של מאתים נוטלת מנה, הא שבעים וחמשים כסף הוא דאית לה, דהא כיון דאוקימנא בכותבת בעלת מאתים לבעלת מנה שדין ודברים אין לי עמך במנה, אין לה לבעלת מאתים לחלוק מעתה אלא במאה וחמשים, שבמנה שלישי, אין לה כלום?</p>

- תירוץ של שמואל

<p>בכותבת בעלת שלש מאות לבעלת מאתים ולבעלת מנה, דין ודברים אין לי עמכם במנה, ובעלת מאתים לא כתבה כלום,</p>
<p>הלכך מנה ראשון חולקות בעלת מאתים ובעלת מנה, ומנה שני חולקות בעלת מאתים ובעלת שלש מאות, ומנה שלישי כולה לבעלת שלש מאות</p>
<p>ולכן יש לבעלת מנה חמשים, ולבעלת מאתים מאה (חמשים ממנה ראשון וחמשים ממנה שני) ולבעלת שלש מאות ק"נ (חמשים ממנה שני, ומאה ממנה שלישי)</p>

- סיכום לבאר המשנה אליבא דשמואל....

מי שהיה נשוי שלש נשים ומת, כתובתה של זו מנה, של זו מאתים, ושל זו שלש מאות,			
נכסי הבעל...	ואין שם אלא מנה	היו שם מאתים	היו שם שלש מאות
הדין....	חולקין בשוה	בכותבת בעלת מאתים לבעלת מנה דין ודברים אין לי עמך במנה	בכותבת בעלת שלש מאות לבעלת מאתים ולבעלת מנה דין ודברים אין לי עמכם במנה
בעלת מנה	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	חמשים כסף ממנה ראשון	חמשים כסף ממנה ראשון
בעלת מאתים	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	ע"ה, חצי של ק"נ הנשארים	נ' ממנה ראשון, ונ' ממנה שני
בעלת שלש מאות	שליש של מנה (ל"ג ושליש)	ע"ה, חצי של ק"נ הנשארים	נ' ממנה שני, וק' ממנה שלישי

מסכת כתובות דף צג.

• תירוץ של רבינא...

<p>לא תוקמה בכותבת, אלא בשתי תפיסות שתפסו מטלטלין לכתובתן, ולא נמצאו להן מאתים בפעם אחת, אלא בשתי פעמים,</p>	
<p>רישא דהיו שם מאתים, שנפלו שבעים וחמשה בחד זימנא, ומאה ועשרים וחמשה בחד זימנא,</p>	<p>סיפא דהיו שם שלש מאות, שנפלו שבעים וחמשה בחד זימנא, ומאתים ועשרים וחמשה בחד זימנא,</p>
<p>תפיסה ראשונה של שבעים וחמשה חולקות בשוה, שהרי שעבוד שלשתן על מנה</p>	<p>תפיסה ראשונה של שבעים וחמשה חולקות בשוה, שהרי שעבוד שלשתן על מנה</p>
<p>ולענין התפיסה השניה, המאה ועשרים וחמשה, הבעל מנה כבר גבתה כ"ה, ובאת לריב על ע"ה משועבדים לכולנה, וחולקין אותן, הרי ביד כל אחת חמשים, והנ' הנשארים אין לבעלת מנה חלק בו, וחולקין אותן בעלת מאתים ובעלת שלש מאות,</p>	<p>ולענין התפיסה השניה, המאתים ועשרים וחמשה, הבעל מנה כבר גבתה כ"ה, ובאת לריב על ע"ה משועבדים לכולנה, וחולקין אותן, הרי ביד כל אחת חמשים, והנ' הנשארים אין לבעלת מנה חלק בו, וחולקין אותן בעלת מאתים ובעלת שלש מאות,</p>
<p>ולכן יש לבעלת מנה חמשים (כ"ה וכ"ה), ולבעלת מאתים ולבעלת שלש מאות יש לשניהם ע"ה (כ"ה וכ"ה וכ"ה)</p>	<p>נמצא של מנה נוטלת חמשים (כ"ה וכ"ה), ושל מאתים מנה (כ"ה וכ"ה ונ'), ושל שלש מאות ק"נ (כ"ה וכ"ה ונ' ונ')</p>

• סיכום לבאר המשנה אליבא דרבינא....

נכסי הבעל...	רישא דהיו שם מאתים, שנפלו שבעים וחמשה בחד זימנא, ומאה ועשרים וחמשה בחד זימנא,	סיפא דהיו שם שלש מאות, שנפלו שבעים וחמשה בחד זימנא, ומאתים ועשרים וחמשה בחד זימנא,
בעלת מנה	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה, סך הכל חמשים	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה, סך הכל חמשים
בעלת מאתים	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה (ע"ה חולקין בשוה) וכ"ה (מנ' כסף הנשארים שחולקת עם בעלת ג' מאות) סך הכל ע"ה	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה (ע"ה חולקין בשוה) ועוד נ' (שחולקת מנה שניה עם בעלת ג' מאות) סך הכל מאה
בעלת שלש מאות	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה (ע"ה חולקין בשוה) וכ"ה (מנ' כסף הנשארים שחולקת עם בעלת ג' מאות) סך הכל ע"ה	כ"ה מתפיסה הראשונה, וכ"ה מתפיסה שניה (ע"ה חולקין בשוה) ועוד נ' (שחולקת מנה שניה עם בעלת ג' מאות) ועוד נ' (ממון הנשארים, שהכל שלה) סך הכל מאה וחמשים כסף לבעלת שלש מאות

מסכת כתובות דף צג.

- תניא זו משנת רבי נתן....

משנתינו דאין לבעלת מנה שעיבוד אלא במנה, זו דברי רבי נתן,
אבל רבי אומר אין אני רואה דבריו של רבי נתן באלו, אלא חולקות בשוה,
שאין זה דומה לשלשה שהטילו לכיס, דהתם שבח מעות שהשביחו מעותיהן שקלי, הלכך כל אחד יטול לפי מעותיו, אבל הכא טעמא משום שיעבודא הוא, וכל נכסיו אחראין לכתובתה, הלכך שלש המנים משועבדין לבעלת מנה כשאר חברותיה עד שתגבה כל כתובתה, לפיכך חולקות בשוה

- סיכום

אבל רבי אומר...	משנה (רבי נתן)	במקום שהיתה שלש מאות כסף לחלק בין השלש כתובות...
100	33 1/3	בעלת מנה
100	83 1/3 (33 1/3 + 50)	בעלת מאתיים
100	183 1/3 (33 1/3 + 50 + 100)	בעלת שלש מאות